

Číslo: 8039/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 16. 02. 2022 do 18. 02. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola, Ing. O. Kožucha 11, Spišská Nová Ves	
Zriaďovateľ	Mesto Spišská Nová Ves

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

PhDr. Bohuslav Vaľko, riaditeľ školy

Mgr. Jozef Bakó, zástupca riaditeľa školy

Mgr. Daniela Dingová, zástupkyňa riaditeľa školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 8039/2021-2022 zo dňa 15. 02. 2022 **inšpekciu vykonali:**

PaedDr. Ľudmila Hromjaková, školská inšpektorka, ŠIC Košice

RNDr. Anežka Nováčková, školská inšpektorka, ŠIC Košice

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Práca pedagogického asistenta (PA) so žiakmi so zdravotným znevýhodnením (ZZ)

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia bola vykonaná v štátnej plnoorganizovanej základnej škole (ZŠ) s vyučovacím jazykom slovenským, ktorá v školskom roku 2021/2022 vzdelávala spolu 713 žiakov, z nich na 1. stupni v 16 triedach 344 žiakov a v 16 triedach 2. stupňa 369 žiakov. Proces výchovy a vzdelávania zabezpečovalo 45 učiteľov, 10 vychovávateľiek školského klubu detí a 8 PA. V škole pracoval inkluzívny tím tvorený 2 školskými špeciálnymi pedagógmi, 1 logopédom a 1 psychológom. Z celkového počtu 8 PA bolo 5 pre žiakov so ZZ, 2 pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) a 1 pre nadaných žiakov. Z normatívnych finančných prostriedkov boli financovaní na plný (100 %) úväzok 4 a na čiastočný (50 %) úväzok 1 PA. Európske štrukturálne a investičné fondy škola využila pri financovaní 3 PA, ktorých získala v rámci národného projektu *Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov 2*. Škola požadovala na základe odporúčania poradenských zariadení finančné prostriedky na osobné náklady pre 9 PA.

Na 1. stupni ZŠ sa vzdelávalo formou integrácie 17 žiakov so ZZ. V 1. ročníku pracoval PA počas celého vyučovania so 6 žiakmi (1 žiak s poruchou aktivity a pozornosti (PAP), 3 s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS) a 2 s telesným postihnutím (TP)). Ďalší PA pracovali v 2. ročníku s 1 žiakom so sluchovým postihnutím (SP), v 3. ročníku s 2 žiakmi s vývinovými poruchami učenia (VPU), 1 žiakom s PAP, 1 žiakom s NKS a v 4. ročníku s 3 žiakmi s VPU,

1 žiakom s PAP, 1 žiakom s NKS a 1 žiakom s autizmom a inými pervazívnymi vývinovými poruchami.

Na 2. stupni ZŠ sa vzdelávalo 42 začlenených žiakov so ZZ. V 5. ročníku pracoval PA s 5 žiakmi s VPU, 1 žiakom s PAP a s 1 žiakom s NKS, v 6. ročníku s 1 žiakom s VPU a 2 s PAP, v 7. ročníku s 2 žiakmi s VPU, 1 žiakom s poruchami správania (PS) a 1 s autizmom a inými pervazívnymi vývinovými poruchami a v 8. ročníku s 2 žiakmi s VPU, 3 s PAP a 1 s mentálnym postihnutím (MP). PA nepracoval so žiadnym žiakom 9. ročníka.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z analýzy dokumentácie

V predloženej Pláne činnosti na školský rok 2021/2022 boli zapracované aj úlohy pre PA, ktoré vyplývali z ich pracovnej náplne. K hlavným činnostiam PA patrila priama a nepriama činnosť s integrovanými žiakmi, pomoc pri ich adaptácii na školské prostredie, pri rozvíjaní sociálnych zručností a nadväzovaní sociálnych vzťahov, pri riešení prípadných konfliktov, pri organizovaní a realizácii mimoškolských aktivít (doučovanie, exkurzie, záujmová činnosť) a pri zabezpečovaní spolupráce školy so zákonnými zástupcami žiakov. Písomné správy o svojej činnosti PA nevypracovávali, o svojej práci s integrovanými žiakmi pravidelne informovali vedenie školy a ostatných pedagogických zamestnancov na zasadnutiach pedagogickej rady a metodických orgánov, čo potvrdzovali aj predložené zápisnice z ich zasadnutí. „Správu o činnosti pedagogických asistentov“ predkladala každý polrok vedeniu školy školská špeciálna pedagogička, ktorá PA metodicky usmerňovala.

Škola v zmysle odporúčaní zariadení poradenstva a prevencie zabezpečila v aktuálnom školskom roku pre 37 žiakov so ZZ 5 PA, ktorí vykonávali v ZŠ svoju činnosť v súlade s týždenným rozvrhom asistentov učiteľa. Úzko spolupracovali s vyučujúcimi v triede podľa ich pokynov. V predložených odporúčaní poradenského zariadenia uvádzali, že prítomnosť PA je nevyhnutná počas celého vyučovania.

Kontrolovaná dokumentácia žiakov so ZZ bola kompletná a vedená v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Jej súčasťou bol návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP v materskej škole, základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole s podpísaným informovaným súhlasom zákonných zástupcov, žiadosť zákonného zástupcu o zmenu formy vzdelávania, správy zo psychologického a špeciálnopedagogického vyšetrenia, v niektorých prípadoch aj správy od odborných lekárov a individuálne vzdelávacie programy (IVP). Predložené IVP obsahovali informácie o úprave podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupe vo výchove a vzdelávaní žiaka, o miere poskytovanej odbornej pomoci (intervencie školského špeciálneho pedagóga a logopéda) a materiálnych podmienkach a pomôckach v súlade s odporúčaniami poradenského zariadenia. S IVP boli oboznámení všetci vyučujúci žiaka aj zákonní zástupcovia, čo potvrdili svojim podpisom.

Zistenia inšpektorov na hospitovaných hodinách potvrdili, že odporúčania zariadení poradenstva a prevencie boli vo vyučovacom procese akceptované.

Zistenia z riadeného rozhovoru s PA

Štátna školská inšpekcia uskutočnila riadené rozhovory so 4 prítomnými PA v škole počas výkonu inšpekcie. Všetci PA sa vyjadrili, že sú rovnocenným členom pedagogického zboru, zúčastňovali sa na zasadnutiach pedagogickej rady, metodických združeníach aj na pracovných poradách. Toto ich tvrdenie potvrdili aj predložené zápisnice zo zasadnutia pedagogickej rady a poradných orgánov riaditeľa školy. Aktívne sa zapájali do diskusie, poskytovali spätnú väzbu a hľadali rôzne spôsoby riešenia výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov so ZZ. Potvrdili, že učiteľia akceptujú ich návrhy, spätnú väzbu o výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiakov so ZZ

a spracúvajú tieto informácie do IVP žiakov so ZZ. Všetci PA úzko spolupracovali so školským špeciálnym pedagógom, ktorý ich informoval o zdravotnom stave a špecifických potrebách žiakov so ZZ, o obsahu ich IVP. Väčšina PA (75 %) bola informovaná o každom výchovno-vzdelávacom probléme žiakov so ZZ, ktorý sa prejavoval v edukačnom procese a o používaní špeciálnych didaktických a kompenzačných pomôcok, ktoré žiaci so ZZ využívali v edukačnom procese. Všetkých PA metodicky usmerňoval školský špeciálny pedagóg. PA ďalej v rozhovore uviedli, že sa podieľali na prekonávaní jazykových, zdravotných a sociálnych bariér žiakov so ZZ, menej často informačných bariér. Najmenej boli nápomocní pri prekonávaní sociálnych a kultúrnych bariér. PA v rozhovore uviedli, že svoj prínos v kontexte ku žiakovi vidia v dôkladnom poznaní jeho potrieb, pomoci pri prekonávaní prekážok, pri učení a pri zvládaní úloh. Učiteľov odbremeňovali od prípravy pomôcok a individuálneho prístupu ku žiakovi a v prípade potreby zabezpečovali kontakt so zákonnými zástupcami žiakov.

PA spĺňali požadované kvalifikačné požiadavky na výkon pracovnej činnosti, z nich 3 získali vzdelanie v odbore zameranom na špeciálnu pedagogiku. Všetci absolvovali a mali ukončené adaptačné vzdelávanie. Všetci PA absolvovali v súlade s *Plánom profesijného rozvoja* v mesiaci október 2020 aktualizáciu vzdelávania „*Minimum asistenta II¹*“, zamerané na ťažkosti vo vzdelávaní v oblasti správania a prežívania detí s ADHD, poruchami správania, Aspergerovým syndrómom a pod. Zúčastňovali sa odborných seminárov a metodických dní. Zapojili sa do projektu *Spolu múdrejší 3*, kde prostredníctvom doučovania žiakov so ZZ vytvárali podmienky na zlepšovanie ich vedomostí a zručností v mimoškolských aktivitách.

Riaditeľ školy ustanovil ako svoj poradný orgán metodické združenie (MZ) pre žiakov so ŠVVP, ktorého členmi boli všetci učitelia, PA a odborní zamestnanci školy. Analýza predložených zápisníc preukázala, že na zasadnutiach školská špeciálna pedagogička pravidelne oboznamovala všetkých členov MZ s aktuálnymi informáciami o žiakoch so ŠVVP, podala usmernenia k vypracovaniu IVP, vyhodnocovala úroveň korekcie žiakov so ZZ a metodicky usmerňovala prácu vyučujúcich aj PA. Triedni učitelia na zasadnutiach spolu so školským podporným tímom a PA hľadali účinné stratégie na rozvoj potenciálu všetkých žiakov. Definovali oblasti podpory žiakov, ich silné stránky a oblasti, ktoré zvládne žiak sám tak, aby pomoc bola cieleňá a vychádzala zo stanovenej diagnózy a z ich aktuálnych potrieb.

Zistenia z priameho pozorovania v triede pri práci PA so žiakmi so ZZ

Činnosť PA vo výchovno-vzdelávacom procese bola pozorovaná na 13 vyučovacích hodinách, z toho 5 vyučovacích hodín na 1. stupni² a 8 na druhom stupni³ ZŠ.

PA boli prítomní na vyučovacích hodinách v bežnej triede a takmer vždy pracovali s konkrétnymi žiakmi súbežne s učiteľom. Na 2 hospitovaných hodinách PA individuálne pracovala so žiačkou s MP, ktorá mala upravený rozvrh hodín⁴. Všetci PA si boli vedomí svojich kompetencií, poznali silné a slabé stránky žiakov a mali ich dôveru. Rešpektovali názory a rozhodnutia učiteľa a riadili sa jeho inštrukciami. Pri práci so žiakmi boli aktívni, len ojedinele čakali na pokyny učiteľa, ale s vlastnou iniciatívou prichádzali iba na približnej polovici hodín. Zväčša pracovali súbežne s učiteľom. Pri práci so žiakmi im pomáhali vysvetľovať a pochopiť zadanie úloh, orientovať sa v zošite, udržať pozornosť vo vyučovacom procese a pracovať

¹ Organizátor vzdelávania: Centrum inkluzívneho vzdelávania;

² vo vyučovacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra, matematika a prírodoveda;

³ Vo vyučovacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra, matematika, anglický jazyk, chémia a biológia;

⁴ Na hodine chémie v 8. ročníku s ňou preberala PA úlohy z matematiky a na hodine anglického jazyka mala predmet výtvarná výchova;

vlastným pracovným tempom. V menšej miere bolo pozorovaná podpora samostatnosti a zodpovednosti za výsledky učenia sa žiakov. Na konci vyučovacej hodiny zväčša absentovalo zhodnotenie činnosti žiaka (čo sa mu podarilo splniť a v čom mal nedostatky). Na riešenie prípadných konfliktov medzi ostatnými spolužiakmi zväčša nemali dôvod. Zohľadňovali vzdelávacie potreby žiakov so ZZ, poskytovali im opakované vysvetlenie úlohy a poskytovali pomoc pri riešení úloh v nevyhnutnej miere. Niekedy napovedali správne riešenia. Úlohy za žiakov so ZZ neprepisovali, ani nepísali namiesto nich odpovede. Prestávky na oddych poskytovali minimálne, v triedach z priestorových dôvodov absentovali relaxačné kútiky. Využívanie kompenzačných pomôcok (tabuľka s abecedou, číselným radom a pod.) bolo pozorované v malej miere, situácia na vyučovacích hodinách si to nevyžadovala. Všetci PA mali so žiakmi priateľský vzťah, akceptovali ich a správali sa voči nim trpezlivo a tolerantne. Aplikovanie odporúčaní poradenských zariadení pri práci so žiakmi so ZZ bolo na hospitovaných hodinách pozorované, takmer všetci sedeli v prvých laviciach, PA im zabezpečovali nevyhnutnú pomoc pri edukačných činnostiach a v prípade potreby aj samoobslužných činnostiach.

Zistenia z rozhovoru s vyučujúcim daného predmetu

V riadených rozhovoroch všetci 13 opýtaní učitelia uviedli, že PA sú si vedomí svojich kompetencií a svojho postavenia v triede. Potvrdili, že PA rešpektujú ich názory a rozhodnutia, 76,9 % PA pozná silné a slabé stránky žiakov so ZZ a polovica z nich prichádza s vlastnou iniciatívou. Vo voľných odpovediach tiež uviedli, že PA sú flexibilní a sú im nápomocní. Pri príprave didaktických pomôcok a tvorbe podkladov pre žiakov so ZZ s učiteľmi spolupracovala viac ako polovica PA. Ďalej sa učitelia vyjadrili, že PA individuálne pracovali so žiakmi so ZZ pri bežnej výučbe súbežne s nimi, polovica z nich realizovala aj skupinovú činnosť a ich spolupráca bola efektívna. Všetci učitelia potvrdili, že PA pomáhali žiakom pochopiť zadanie úloh, preberané učivo a udržať ich pozornosť vo vyučovacom procese. PA (76,9 %) spoluorganizovali činnosť počas vyučovania v súlade s pokynmi učiteľa, hľadali spôsob práce, ktorý je pre žiaka vyhovujúci (69,2 %) a overovali správnosť riešenia pridelených úloh (61,5 %). Podľa väčšiny učiteľov bola atmosféra na vyučovacej hodine v prítomnosti pedagogického asistenta pozitívna a priateľská.

1.3 INÉ ZISTENIA

Žiadne

2 ZÁVERY

Škola poskytovala začleneným žiakom so ZZ odborné špeciálnopedagogické a logopedické intervencie a zabezpečila pre nich PA, ktorí svoju činnosť vykonávali v súlade s náplňou práce a rozvrhom hodín. Dokumentácia žiakov so ŠVVP bola kompletná a do ich IVP boli zapracované odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie.

Všetci PA boli v škole akceptovaní ako rovnocenní členovia v pedagogickom zbore školy. Spĺňali kvalifikačné požiadavky a absolvovali adaptačné vzdelávanie, svoje profesijné kompetencie týkajúce sa žiakov so ZZ si rozvíjali účasťou na rôznych vzdelávaniach.

Vo výchovno-vzdelávacom procese spolupracovali s učiteľom a so školským špeciálnym pedagógom a pomáhali žiakom pri prekonávaní bariér v školskom prostredí. Boli oboznámení s IVP žiakov so ZZ a aplikovali do vyučovacieho procesu odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie. Zlepšenie si vyžaduje zhodnotenie výkonu žiaka so ZZ na konci vyučovacej hodiny a poskytnutie konštruktívnej spätnej väzby s cieľom navrhnúť možnosti riešenia na zlepšenie

do ďalšej hodiny. V minimálnej miere bola využívaná možnosť zaradovania prestávok na oddych počas činností žiakov so ZZ, čo negatívne vplývalo na udržiavanie ich pozornosti počas celého vyučovacieho dňa.

Všetci oslovení učitelia, vedúci pedagogickí a odborní zamestnanci potvrdili, že PA svojím pôsobením v triede prispievali k zlepšeniu prístupu žiaka so ZZ k učeniu, k jeho samostatnosti a zvýšeniu záujmu o dianie v škole. PA boli vnímaní ako pozitívny prínos pre školu a ich pomoc pri edukácii žiakov so ŠVVP výrazne prispievala i školskej integrácii a vytváraniu inkluzívneho prostredia v škole.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- na konci vyučovacej hodiny poskytovať žiakom so ZZ primeranú konštruktívnu spätnú väzbu o ich učebnom výkone;
- zriadiť relaxačné kútiky v triedach a zaradiť vo väčšej miere prestávky na oddych počas činnosti žiakov so ZZ;

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Rozvrhy hodín tried
2. Rozvrhy hodín pedagogických asistentov
3. Dokumentácia žiakov so ZZ (návrh, IVP)
4. Zápisnice zo zasadnutia pedagogickej rady
5. Zápisnice zo zasadnutia metodických orgánov
6. Doklady o dosiahnutom vzdelaní PA
7. Plán profesijného rozvoja na školský rok 2021/2022
8. Správy o činnosti PA
9. Písomné odporúčania zariadení poradenstva a prevencie k žiadosti o pridelenie PA
10. Plán činnosti na školský rok 2021/2022

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Ľudmila Hromjaková

Dňa: 08. 03. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

PaedDr. Ľudmila Hromjaková

- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PhDr. Bohuslav Vaľko

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 14. 03. 2022
v Základnej škole, Ing. O. Kožucha 11, Spišská Nová Ves:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

PaedDr. Ľudmila Hromjaková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PhDr. Bohuslav Vaľko

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

PhDr. Bohuslav Vaľko, riaditeľ školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Ľudmila Hromjaková, školská inšpektorka

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti